

specifikace: K řízení o žalobě na náhradu (majetkové) újmy opírající se o tvrzení, že žalovaný jako insolvenční správce žalobkyně porušil své povinnosti, když protiprávně zahrnul nemovitosti do majetkové podstaty žalobkyně a zpeněžil je prodejem mimo dražbu, zahájeném po skončení insolvenčního řízení, jsou v prvním stupni příslušné okresní soudy podle § 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 7a písm. e) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 37 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

Ncp 244/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobkyně:

I. K.

zastoupená obecným zmocněncem Ing. Janem Marešem
bytem 17. listopadu 1475, 397 01 Písek

proti

žalovanému:

Ing. P. V., IČO XY

sídlem tř. 28. října 1476/10, 370 01 České Budějovice

o zaplacení částky 300 000 Kč,

vedené Okresním soudem v Českých Budějovicích pod sp. zn. 23 C 1/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Českých Budějovicích (dále i jen „předkládající soud“) dne 6. 1. 2020 domáhá na žalovaném zaplacení žalované částky jako náhrady újmy, kterou žalovaný způsobil žalobkyni jako insolvenční správce žalobkyně (v insolvenčním řízení vedeném Krajským soudem v Českých Budějovicích pod sp. zn.

XY) tím, že uzavřel neplatnou kupní smlouvu, kterou došlo ke zpeněžení specifikovaných nemovitostí žalobkyně (dále i jen „Nemovitosti“) mimo dražbu za kupní cenu 200 000 Kč. Žalobkyně napadla tento postup žalovaného žalobou u insolvenčního soudu vedenou pod sp. zn. XY, která byla pravomocně zamítnuta. Jelikož nově vyšly najevo závažné skutečnosti (žalovanému bylo vzneseno obvinění), podala žalobkyně návrh na obnovu tohoto řízení. Žalobkyně presumuje, že žalobě nakonec bude vyhověno. Žalobkyně také jednala s nabyvateli Nemovitostí, kteří investovali do Nemovitostí nemalé finanční prostředky. V případě vrácení plnění z neplatné Kupní smlouvy, vznikne žalobkyni bezdůvodné obohacení na úkor nabyvatelů, které po jeho vydání bude znamenat vznik újmy na straně žalobkyně, kterou žalovaný způsobil žalobkyni při výkonu funkce insolvenčního správce porušením svých povinností jednat s odbornou péčí.

2. Předkládající soud předložil věc zdejšímu soudu jako soudu nadřízenému podle § 104a odst. 2, 5 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), neboť má za to, že k projednání a rozhodnutí věci není věcně příslušný. Předkládající soud svůj názor odůvodnil tím, že se jedná o incidenční spor ve smyslu § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona (spor o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem) a k takovému řízení je v prvním stupni věcně příslušný krajský soud podle § 7a písm. b) insolvenčního zákona. Případně by se mohlo jednat i o spor o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu, či o spor vyplývající z právních vztahů mezi dlužníkem a insolvenčním správcem týkající se majetku patřícího do dlužnickovy majetkové podstaty, k jejichž projednání jsou v prvním stupni také příslušné krajské soudy podle § 7a písm. d) a e) insolvenčního zákona.
3. Žalobkyně k postupu předkládajícího soudu uvedla, že nemůže jít o incidenční spor podle § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona s ohledem na to, že insolvenční řízení již bylo skončeno, ani o spor podle § 7a písm. d) insolvenčního zákona, neboť to je pojmově vyloučeno. Zřejmě se nemůže jednat ani o spor podle § 7a písm. e) insolvenčního zákona, neboť Nemovitosti byly zahrnuty do majetkové podstaty žalobkyně protiprávními manipulacemi žalovaného. Věcnou příslušnost soudu nelze určovat podle toho, že majetek žalobkyně byl zahrnut do majetkové podstaty protiprávně. Žalobkyně proto podala žalobu u okresního soudu, neboť nemůže „spokojeně“ souhlasit s protiprávním stavem.
4. Žalovaný se k postupu předkládajícího soudu nevyjádřil.
5. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoliv za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
6. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy, nestanoví-li zákon jinak.
7. Podle § 7 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „IZ“), nestanoví-li tento zákon jinak, nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.
8. Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně podle § 7a IZ podle písm. a) v insolvenčním řízení, podle písm. b) v incidenčních sporech, podle písm. c) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla porušením povinnosti podat insolvenční návrh, podle písm. d) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu, a podle písm. e) ve věcech vyplývajících z právních vztahů mezi

dlužníkem a insolvenčním správcem týkajících se majetku patřícího do dlužnickovy majetkové podstaty.

9. Incidenčním sporem je také podle § 159 odst. 1 písm. e) IZ spor o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem.
10. Insolvenční řízení v insolvenční věci žalobkyně již skončilo na základě usnesení insolvenčního soudu ze dne 27. 11. 2018, č. j. XY, kterým insolvenční soud (mimo jiné) vzal pravomocně na vědomí splnění oddlužení žalobkyně (§ 413 IZ). Vzhledem k tomu, že incidenční spor je možné projednat jen na návrh podaný v rámci insolvenčního řízení (§ 160 odst. 1 IZ) a že insolvenční řízení skončilo dříve, než byla podána žaloba v projednávané věci, nemůže jít o incidenční spor podle § 159 odst. 1 písm. e) IZ.
11. V projednávané věci nemůže jít ani o spor o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu podle § 7a písm. d) IZ. Předpokladem tohoto sporu je, že škůdcem je insolvenční navrhovatel a že došlo k tzv. jinému rozhodnutí o insolvenčním návrhu (§ 147 IZ). O taková tvrzení se žaloba neopírá.
12. V projednávané věci není dána ani věcná příslušnost krajského soudu podle § 7a písm. e) IZ ve věcech vyplývajících z právních vztahů mezi dlužníkem a insolvenčním správcem týkajících se majetku patřícího do dlužnickovy majetkové podstaty. Tomuto typu sporů odpovídá z hlediska hmotného práva osobní majetková odpovědnost insolvenčního správce za škodu nebo jinou újmu, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí, podle § 37 odst. 1 věta první insolvenčního zákona. K projednání a rozhodnutí věci vyplývající z odpovědnosti insolvenčního správce za škodu, je v prvním stupni věcně příslušný krajský soud v případě, že se jedná o věc vyplývající (jen) z právního vztahu mezi dlužníkem a insolvenčním správcem dlužníka, která se týká majetku patřícího do dlužnickovy majetkové podstaty, a insolvenční řízení před podáním žaloby ještě neskončilo (jinak nelze nahlížet na takový spor jako na spor spojený s insolvenčním řízením).
13. Žalobkyně staví žalobu na náhradu majetkové újmy na tvrzeních, že žalovaný jako insolvenční správce žalobkyně porušil své povinnosti, když protiprávně zahrnul Nemovitosti do majetkové podstaty žalobkyně a zpeněžil je prodejem mimo dražbu. Podstatou sporu tak sice je nárok na náhradu majetkové újmy plynoucí z právních vztahů mezi žalobkyní jako dlužnicí a žalovaným jako insolvenčním správcem dlužnice (z odpovědnosti žalovaného jako insolvenčního správce za újmu způsobenou žalobkyní jako dlužnicí), které se týkají zpeněžení Nemovitostí zahrnutých (patřících) podle žalovaného do majetkové podstaty žalobkyně, ale insolvenční řízení již bylo v době podání žaloby skončeno.
14. Zda skutečně došlo k protiprávnímu jednání žalovaného insolvenčního správce žalobkyně, je pak již záležitostí meritorního (věcného) posouzení, které není rozhodné pro posouzení procesní otázky věcné příslušnosti soudu.
15. Není proto žádného důvodu, aby v projednávané věci rozhodoval v prvním stupni krajský (insolvenční) soud. K projednání a rozhodnutí dané věci jsou tak v prvním stupni příslušné okresní soudy podle § 9 odst. 1 o. s. ř., když příslušnost krajských soudů k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni neplyne ani z žádného jiného právního předpisu.
16. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř., že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.
17. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci řízení a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 23. dubna 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu